

«KazakhExport»ЭСК» АҚ
Директорлар кеңесінің
2024 жылғы «03» мамырдағы
№ 7 хаттамасына №20 қосымша

«KazakhExport»ЭСК» АҚ
Директорлар кеңесінің
2024 жылғы «03» мамырдағы
№ 7 шешімімен бекітілген

**«Қазақстанның экспорттық-кредиттік агенттігі» акционерлік қоғамының
Мерзімді валюталық мәмілелер бойынша экспорттаушының азаматтық-
құқықтық жауапкершілігін сақтандыру қағидалары**
(2026 жылғы 23 сәуірдегі жағдай бойынша №2 толықтырулармен)

Астана қ., 2024 жыл

ІНҚ БОЙЫНША ТҮЙІНДЕМЕ

ІНҚ атауы	«Қазақстанның экспорттық-кредиттік агенттігі» акционерлік қоғамының Мерзімді валюталық мәмілелер бойынша экспорттаушының азаматтық-құқықтық жауапкершілігін сақтандыру қағидалары
ІНҚ иесі	Сақтандыру және кепілдік департаменті
Қолжетімділік деңгейі	Жалпыға қолжетімді
Қоғамның барлық қызметкерлерін ДЖҚ-мен таныстыру бойынша іс-шаралар	ІНҚ «Ішкі портал» желілік дискісіне орналастырылған күннен бастап 1 (бір) жұмыс күні ішінде электрондық пошта арқылы жіберу
Енгізілген өзгерістер мен толықтырулар:	
«Қазақстанның экспорттық-кредиттік агенттігі» АҚ Директорлар кеңесінің 2025 жылғы «28» ақпандағы шешіміне (№03 хаттама) сәйкес № 1 өзгерістер мен толықтыру енгізілді	2025 жылғы «28» ақпандағы № 03
«Қазақстанның экспорттық-кредиттік агенттігі» АҚ Директорлар кеңесінің 2026 жылғы «23» сәуірдегі шешіміне (№ 06 хаттама) сәйкес № 2 толықтыруларымен	2026 жылғы «23» сәуірдегі № 06

Мазмұны

1-тарау. Жалпы ережелер	4
2-тарау. Сақтандыру объектісі	6
3-тарау. Сақтандыру жағдайлары	6
4-тарау. Сақтандыру оқиғаларынан болдырмау және сақтандыруды шектеу	7
5-тарау. Франшиза.....	8
6-тарау. Сақтандыру шартын жасасу тәртібі.....	8
7-тарау. Сақтандыру шартының қолданылу мерзімі мен орны.....	9
8-тарау. Сақтандыру сомасының мөлшерін айқындау тәртібі	9
9-тарау. Сақтандыру сыйлықақысы	9
10-тарау. Тараптардың құқықтары мен міндеттері.....	10
11-тарау. Сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде сақтандыру тәуекелінің ұлғаю салдары	12
12-тарау. Сақтанушының және (немесе) пайда алушының сақтандыру жағдайы басталған кездегі іс-әрекеттері	13
13-тарау. Сақтандыру жағдайының басталғанын және залал мөлшерін растайтын құжаттардың тізбесі.....	13
14-тарау. Сақтандыру төлемдерін жүзеге асыру тәртібі мен талаптары	14
15-тарау. Сақтандыру төлемі немесе сақтандыру төлемінен бас тарту туралы шешім.....	15
16-тарау. Сақтандыру шартын тоқтату талаптары	15
17-тарау. Суброгация	16
18-тарау. Дауларды шешу тәртібі.....	16
19-тарау. Қосымша шарттар.....	17

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Осы «Қазақстанның экспорттық-кредиттік агенттігі» акционерлік қоғамының мерзімді валюталық мәмілелер бойынша экспорттаушының азаматтық-құқықтық жауапкершілігін сақтандыру қағидалары (бұдан әрі - Қағидалар) Қазақстан Республикасының Азаматтық Кодексіне, «Валюталық реттеу және валюталық бақылау туралы» Қазақстан Республикасының Заңына, Қазақстан Республикасының өзге де нормативтік құқықтық актілеріне және «Қазақстанның экспорттық-кредиттік агенттігі» АҚ (бұдан әрі - Сақтандырушы) Жарғысына сәйкес әзірленді.

2. Сақтандырушы осы Қағидалардың негізінде мерзімді валюталық мәмілелер бойынша азаматтық-құқықтық жауапкершілікті сақтандыру шарттарын (бұдан әрі - Сақтандыру шарты) жасасады.

3. Сақтандыру қорғанысы экспорттаушылардың контрагенттеріне, оларға қатысты қолдау Сақтандырушының Жарғысына сәйкес Сақтандырушының мақсаттары мен міндеттеріне сәйкес жүзеге асырылатын жобалар бойынша шетел валютасын сатып алу-сату бойынша жасалған мерзімді мәмілелер бойынша өз міндеттемелерін орындау бойынша беріледі.

4. Осы Қағидаларға сәйкес Сақтанушы Сақтандыру шартында көзделген мөлшерде, тәртіппен және мерзімде Сақтандыру сыйлықақысын төлеуге міндеттенеді, ал Сақтандырушы Сақтандыру шартында келісілген Сақтандыру жағдайы басталған кезде Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес сақтанушы Сақтандыру сомасы шегінде азаматтық-құқықтық жауапкершілікте болуға тиіс пайда алушыға Сақтандыру төлемін жүзеге асыруға міндеттенеді.

5. Осы Қағидалардың мақсаты- мерзімді валюталық мәмілелер бойынша экспорттаушының азаматтық-құқықтық жауапкершілігін сақтандырудың негізгі шарттарын, атап айтқанда осы Қағидалардың 3-тарауында көрсетілген жағдайлардың басталу тәуекелдерінен айқындау.

6. Осы Қағидаларда мынадай ұғымдар пайдаланылады:

1) **Шартсыз франшиза**-Сақтандыру шартында белгіленген, сақтандыру төлемінен шегерілетін сома. Шартсыз франшиза Сақтандыру сомасына пайызбен не абсолюттік мөлшерде белгіленеді;

2) **Валюта**- мемлекеттер заңды төлем құралы ретінде қабылдаған ақша бірліктері немесе банкноттар, қазынашылық билеттер және монеталар, оның ішінде қымбат металдардан жасалған монеталар түріндегі қолма-қол және қолма-қол емес нысандардағы құнның ресми стандарттары (айналыстан алынған немесе алынатындарды, бірақ айналымдағы ақша белгілеріне айырбастауға жататын ақша белгілерін қоса алғанда), сондай-ақ шоттардағы, оның ішінде халықаралық ақша немесе есеп айырысу бірліктеріндегі қаражат қандай да бір мемлекеттің, Қазақстан Республикасын қоса алғанда, заңды төлем құралы;

Қағидалардың 6-тармағының 3) тармақшасы Қоғамның Директорлар кеңесінің 2025 жылғы «28» ақпандағы № 03 шешіміне сәйкес редакцияда жазылды

3) **Пайда алушы** - сақтандыру шартына сәйкес сақтандырылған және сақтандыру төлемін алушы болып табылатын заңды тұлға, экспорттаушының контрагенті;

4) **Валюталау күні**- мәміле бойынша сатып алынатын және сатылатын валютаны аудару үшін Сақтанушы мен Пайда алушы келіскен жұмыс күні;

5) **Мәміле күні**- Мәміле жасалған күн, яғни Сақтанушы мен Пайда алушы мәміле бойынша барлық елеулі шарттарды келіскен күн;

6) **Сақтандыру шарты**- оған сәйкес сақтанушы сақтандыру сыйлықақысын төлеуге міндеттенетін, ал Сақтандырушы сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтандыру шартында белгіленген сақтандыру сомасы шегінде пайда алушыға сақтандыру төлемін жүзеге асыруға міндеттенетін мерзімді валюталық мәмілелер бойынша азаматтық-құқықтық жауапкершілікті сақтандыру шарты;

7) **Шетелдік контрагент**- сатып алушы, тапсырыс беруші ретінде әрекет ететін және

Экспорттаушымен экспорттық сатып алу-сату шартын немесе сатып алу-сату шартын жасасқан, олар бойынша экспорттық өнімді өндіру мақсатында өндіріс шикізаты мен құралдары импортталатын шетел мемлекетінің заңды немесе жеке тұлғасы;

8) **Келісімшарт-нысанасы** шетел валютасын сатып алу-сату бойынша мәмілелерді жасаудың, іске асырудың, орындаудың және тоқтатудың жалпы шарттары мен тәртібін белгілеу болып табылатын Сақтанушы мен Пайда алушы арасындағы келісім;

9) **Кредиттік лимит**- әрбір Сақтанушы үшін жеке белгіленетін сақтандыру қорғанысымен жабылатын азаматтық-құқықтық жауапкершіліктің жол берілетін ең жоғары мөлшерінің сомасы;

10) **Мәміле бағамы**- Мәміле жасалған Валюта бірлігінің бағасы;

11) **Күту кезеңі** - сақтандыру жағдайы басталған деп есептелетін мерзім өткеннен кейін Сақтандыру шартында белгіленген уақыт кезеңі. Күту кезеңі Сақтандырушы Пайда алушыдан Сақтандыру жағдайы туралы хабарлама алғаннан кейін келесі күні басталады;

12) **Мәміле**- осы Қағидалардың шеңберінде келісімшарт талаптарына сәйкес жасалған жедел мәміле, яғни Пайда алушыдан қазақстандық теңге үшін шетел валютасын сатып алу мәмілесі немесе Сақтанушының Пайда алушыдан басқа шетел валютасы үшін шетел валютасын сатып алу мәмілесі немесе Сақтанушының Пайда алушыға қазақстандық теңге үшін шетел валютасын сатуға мәмілесі немесе Сақтанушының шетел валютасын пайда алушыға келісілген бағам бойынша басқа шетел валютасы үшін Пайда алушыға сату мәмілесі.

13) **Сақтанушы**- Сақтандырушымен сақтандыру шартын жасасқан экспорттаушы.

14) **Сақтандыру төлемі**- шартсыз франшизаны ескере отырып, Сақтандыру жағдайы басталған кезде Сақтандырушы Пайда алушыға Сақтандыру сомасы шегінде төлейтін, қазақстандық теңгемен көрсетілген ақша сомасы;

Қағидалардың 6-тармағы Қоғамның Директорлар кеңесінің 2025 жылғы «28» ақпандағы № 03 шешіміне сәйкес 14-1) тармақшамен толықтырылды

14-1) **Сақтандыру қорғанысы** - сақтандыру жағдайы немесе сақтандыру шартында айқындалған өзге де оқиға сақтандыру төлемі арқылы басталған кезде пайда алушының заңды мүліктік мүдделерін қорғау жөніндегі қатынастар кешені;

15) **Сақтандыру сыйлықақысы**- сақтандырушы сақтандыру шартында белгіленген талаптар мен мөлшерде сақтанушыға сақтандыру төлемін жүргізуге міндеттемелер қабылдағаны үшін Пайда алушыға төлеуге міндетті қазақстандық теңгемен көрсетілген ақша сомасы;

16) **Сақтандыру сомасы**- Сақтандыру объектісі сақтандырылған және Сақтандыру жағдайы басталған кезде Сақтандырушы жауапкершілігінің шекті көлемін білдіретін ақша сомасы. Сақтандыру сомасы валютасының түрі Сақтандыру шартында айқындалады;

17) **Сақтандыру оқиғасы** - нәтижесінде сақтанушының мүліктік мүдделеріне залал келтірілуі мүмкін және кейіннен сақтандыру жағдайы деп танылуы мүмкін оқиға;

18) **Сақтандыру жағдайы** - басталған кезде Сақтандыру шарты Сақтандыру төлемін жүзеге асыруды көздейтін оқиға;

19) *Қағидалардың 6-тармағының 19) тармақшасы Қоғамның Директорлар кеңесінің 2025 жылғы «28» ақпандағы № 03 шешіміне сәйкес алынып тасталды;*

20) **Мәміле сомасы**- Сақтанушы Пайда алушыдан сатып алуға немесе Пайда алушыға келісімшартқа сәйкес талаптарда сатуға міндеттенген шетел валютасының көлемі;

21) **Залал**- Сақтанушының мәміле бойынша өз міндеттемелерін орындамауы себебінен Пайда алушыда туындайтын шығын. Залал анықтамасына Сақтанушының Пайда алушының алдындағы мынадай: жіберіп алынған пайданы; тұрақсыздық айыптарын, айыппұлдарды, өсімпұлдарды; комиссияларды және жүзеге асырылған экспорттық жеткізілім сомасын төлеу болып табылмайтын ақшалай төлем сипаты бар өзге де ұқсас төлемдерді; моральдық залалды; Проспект бойынша қандай да бір берешекті өндіріп алу үшін сот шығындарын, оның ішінде сот органдарына жүгінуге байланысты сот шығындарын; сондай-ақ басқаның ақшасын заңсыз пайдаланудан келтірілген шығындарды өтеу (төлеу) бойынша берешегінің пайда болуы кірмейді;

22) **Сақтандырушының уәкілетті органы** - келіп түскен өтініштер бойынша сақтандыруды қорғауды ұсынуға қатысты шешімдер қабылдайтын Сақтандырушының ішкі алқалы органы;

23) **Экспорт (импорт)** - экспорттаушының шетелдік контрагентке (шетелдік контрагенттің экспорттаушыға) тауарларды өткізуі, жұмыстарды орындауы, қызметтер көрсетуі;

24) **Экспорттаушы**- қазақстандық тауарларды, жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді экспорттайтын заңды тұлға немесе жеке кәсіпкер.

Жоғарыда көрсетілген ұғымдар, егер Қағидаларда өзгесі көзделмесе, Қағиданың мәтіні бойынша жалғыз немесе көпше түрде, бас немесе кіші әріппен жазылғанына қарамастан, осы тармақта айқындалған мағынада түсініледі.

2-тарау. Сақтандыру объектісі

7. Сақтанушының мәміле бойынша және (немесе) келісімшарт бойынша міндеттемелерді бұзу нәтижесінде залалды өтеу міндетіне байланысты мүліктік мүдделері сақтандыру объектісі болып табылады.

8. Валюталау күні мәміле күнінен кейін отыз күнтізбелік күннен ерте белгіленген мәмілелер сақтандыру қорғауымен өтелмейді.

9. Сақтандыру қорғанысы сатып алу-сатудың экспорттық шарттары бойынша да, сондай-ақ экспорттық өнімді өндіру мақсатында шикізат пен өндіріс құралдары импортталатын сатып алу-сату шарттары бойынша да валюта тәуекелдерін төмендету мақсатында Сақтанушымен жасалған келісімшарттар бойынша беріледі.

3-тарау. Сақтандыру жағдайлары

10. Осы Қағидалардың талаптары бойынша Сақтанушының келісімшартта көзделген тәртіппен Пайда алушыға Мәміле бойынша төлем жасауды немесе валюта беруді жүзеге асыруға Сақтанушының тікелей міндеттемесін көздейтін келісім-шарт бойынша өз міндеттемелерін орындамауы және/немесе тиісінше орындамауы себебінен пайда алушыға Залал келтіруден Сақтанушының азаматтық-құқықтық жауапкершілігінің туындау фактісі Сақтандыру жағдайы болып табылады.

11. Саяси сипаттағы Сақтандыру оқиғалары:

1) Қазақстан Республикасындағы және одан тыс жерлердегі Келісімшарт бойынша міндеттемелерді орындауға кедергі келтіретін соғыс, азаматтық толқу, жаппай сипаттағы тәртіпсіздік;

2) еркін айырбасталатын валютаға айырбастауды және/немесе төлемді аударуды шектейтін немесе тыйым салатын мемлекеттік органның күтпеген әрекеті.

12. Коммерциялық сипаттағы Сақтандыру оқиғалары:

1) Сақтанушының келісімшартта көзделген тәртіппен Пайда алушыға мәміле бойынша төлемді немесе жеткізуді жүзеге асыруға Сақтанушының тікелей міндеттемесін көздейтін келісімшарт бойынша өз міндеттемелерін орындамауы/тиісінше орындамауы;

2) Сақтанушының банкроттығы,

13. Осы тарауда және Сақтандыру шартында айқындалған және Пайда алушыға Залал келтірген бір немесе бірнеше сақтандыру оқиғаларының басталу фактісі Сақтандыру жағдайы болып табылады.

14. Сақтандыру жағдайы ретінде қарастырылатын оқиға төменде аталған барлық белгілерге ие болуы тиіс:

1) оқиғаның басталу ықтималдығы мен кездейсоқтығы;

2) оқиғаның нақты уақытына немесе орнына, сондай-ақ оқиғаның басталуы

нәтижесіндегі залалдың мөлшеріне қатысты болжамсыздық;

3) оқиға сөзсіз және объективті түрде Сақтандыру шартының қолданылуы шегінде, бұл туралы оның тараптары немесе, кем дегенде, Сақтанушы көрінеу білген немесе алдын ала хабардар болған, болуы тиіс деген қауіптің болмауы;

4) оқиғаның басталуында Сақтанушының мүліктік мүддесі үшін теріс, тиімсіз экономикалық салдарлар бар;

5) оқиғаның басталуы Сақтанушының ерік білдіруімен және (немесе) ниетімен байланысты емес және пайда табу және (немесе) ұтысты (алыпсатарлық тәуекел) алу мақсатын көздемейді.

4-тарау. Сақтандыру оқиғаларынан болдырмау және сақтандыруды шектеу

15. Егер Сақтандыру шартында өзгеше көзделмесе, ядролық жарылыстың, радиацияның немесе радиоактивтік зақымданудың әсері нәтижесінде туындаған залалдар сақтандыру қорғанысымен өтелмейді, сондай-ақ сақтандыру қорғанысы шарт жасалған сәтке дейін туындаған оқиғаларға қолданылмайды.

16. Егер осы Сақтандыру шартында өзгеше көзделмесе, Сақтандырушы мыналар үшін жауапты болмайды:

1) Сақтандыру сомасының мөлшерінен асатын не Сақтандыру шартында көзделмеген шығындарды өтеу туралы кез келген талаптар;

2) Мыналардан:

- кез келген ядролық отыннан немесе кез келген ядролық қалдықтардан ластанудан немесе радиоактивтіліктен немесе ядролық отынды жағу нәтижесінде иондаушы сәулеленулермен;

- кез келген ядролық қондырғының, реактордың немесе оларды ядролық құрастырудың, сондай-ақ ядролық компоненттің радиоактивті, уытты, жарылыс қаупі бар немесе басқа да қауіпті немесе ластанушы қасиеттерімен;

- атомдық немесе ядролық реакцияны және/немесе синтезді, сондай-ақ басқа да ұқсас реакцияларды, радиоактивті күш немесе заттарды пайдалана отырып, кез келген әскери қарумен;

- радиоактивті, уытты, жарылғыш қаупі бар немесе басқа қауіпті немесе ластанушы қасиеттері бар кез келген радиоактивті заттармен байланысты, осы аталғандардың салдарынан туындаған немесе осыларға қатысты Залалдар немесе шығындар. Бұл тармақша ядролық отыннан басқа, егер мұндай изотоптар коммерциялық, ауыл шаруашылығы, медициналық, ғылыми немесе басқа да осындай бейбіт мақсаттарда дайындалса, тасымалданса, сақталады немесе пайдаланылса, радиоактивті изотоптарға қолданылмайды;

- кез келген химиялық, биологиялық, биохимиялық немесе электромагниттік қарудың әсері;

- қосымша шығындар мен шығыстарды төлеу (пайда алушының айып төлеу, айыппұл, өсімпұл, сот және өзге де шығыстары);

3) мына бес елдің: Қытай Халық Республикасы, Америка Құрама Штаттары, Ресей Федерациясы, Ұлыбритания және Солтүстік Ирландия Құрама Корольдігі, Француз Республикасы кез келгендерінің арасындағы соғыс (дұшпандық өршуіне дейін немесе одан кейін басталған әскери іс-қимылдар) нәтижесінде (салдарынан) туындаған кез келген Залал.

Қоғамның Директорлар кеңесінің 2026 жылғы «23» сәуірдегі № 06 шешіміне сәйкес Қағидалар 16-1-тармағымен толықтырылды

16-1. Сақтандырушының сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тартуының негізі, осы Ережелерде көрсетілген басқа да негіздерден басқа, Сақтандырушінің сақтандыру жағдайының болу себептерін зерттеуге және келтірілген Зиянның мөлшерін анықтауға Сақтанушы кедергі келтіруі болуы мүмкін.

17. Сақтандыру шартында сақтандыру жағдайларынан өзге де ерекшеліктер, сақтандыру төлемінен босату және сақтандырудың өзге де шектеулері көзделуі мүмкін.

18. Біріккен Ұлттар Ұйымының Қауіпсіздік Кеңесі немесе Қазақстан Республикасы Үкіметі тарапынан санкциялар, тыйымдар және өзге де шектеулер қойылғанға дейін жасалған қолданыстағы сақтандыру шарттары бойынша міндеттемелерді орындауды аяқтауға рұқсат алу жағдайларын қоспағанда, егер қандай да бір бөлігінде сақтандыру қорғанысы, сақтандыру төлемі сақтандырушы үшін не оның органы үшін Біріккен Ұлттар Ұйымы Қауіпсіздік кеңесінің қарарларына не Қазақстан Республикасы Үкіметінің заңдарына немесе қаулыларына сәйкес сауда немесе экономикалық санкцияларға сәйкес санкциялар, тыйым салулар не шектеулер әкеп соғатын болса, сақтандырушы сақтандыру қорғанысын бермейді, сондай-ақ сақтандыру шарты бойынша сақтандыру төлемін жүзеге асыру бойынша міндеттемелерді орындамайды.

Қағидалар 19-бабы Қоғамның Директорлар кеңесінің 2026 жылғы «23» сәуірдегі № 06 шешіміне сәйкес баяндалған

19. куәлікпен заңсыз жолмен, немесе терроризмді қаржыландыру және жаппай жою қаруларын таратуын қаржыландыру Қазақстан Республикасының заңнамасында және Қоғамның ішкі нормативтік құжаттарында қарастырылған тәртіппен.

5-тарау. Франшиза

20. Сақтандыру шарты Шартсыз франшизаны қолдану шартымен жасалады.

21. Шартсыз франшиза кезінде Залал барлық жағдайларда белгіленген сома шегеріле отырып өтеледі.

22. Шартсыз франшиза мөлшерін Сақтандырушы өзі немесе үшінші тұлғалар жүргізген келісімшарт талаптарын, Сақтанушының қаржылық жағдайын қаржылық және құқықтық талдау негізінде айқындайды. Сақтандыру жағдайы басталған кезде Шартсыз франшизаны ұстап қалу тәртібі Сақтандыру шартында айқындалады.

6-тарау. Сақтандыру шартын жасасу тәртібі

23. Сақтандыру шарты Сақтанушының жазбаша өтініші негізінде жасалады.

Қағидалар 24-бабы Қоғамның Директорлар кеңесінің 2026 жылғы «23» сәуірдегі № 06 шешіміне сәйкес баяндалған

24. Осы Ережелерде көрсетілген сақтандыру түрі бойынша сақтандыру қорғауын беру туралы өтінішпен бірге, Сақтандыру алушы Сақтандырушыға толтырылған клиент анкетасын және Сақтандырушы бекіткен құжаттар тізімін ұсынуы тиіс. Клиент анкетасы Сақтандырушымен іскерлік қатынастар орнатылмас бұрын, Сақтандырушының нысаны бойынша Сақтандыру алушы тарапынан ұсынылады, бұл Қазақстан Республикасының заңнамасының қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жууға), терроризмді қаржыландыруға және жаппай жойғыш қаруды таратуға қаржылық қолдау көрсетуге қарсы талаптарын орындау мақсатында жасалады.

25. Сақтандыру шартын жасасу үшін Сақтанушы Келісімшарттың нотариалды куәландырылған көшірмесін одан әрі міндетті түрде бере отырып, Келісімшарттың жобасын ұсынады. Сақтандырушы Сақтанушыдан және Пайда алушыдан сақтандыру тәуекелін сипаттайтын өзге де құжаттарды талап етуі мүмкін. Келісімшарттың нотариалды куәландырылған көшірмесі ұсынылмаған не сақтандырушы осындай өзгерістерді келіспей келісімшартқа өзгерістер енгізген жағдайда сақтандырушы сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тартуға құқылы.

26. Егер сақтанушы және/немесе Пайда алушы дұрыс емес құжаттар/мәліметтер берсе не Сақтандырушы сақтандыру қорғанысын берген толық емес деректер берсе, сақтандырушы сақтандыру шартын бұзуға немесе сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тартуға құқылы.

27. Сақтанушының өтінішін Сақтандырушының уәкілетті органы мақұлдағаннан кейін

сақтанушы, сақтандырушы мен пайда алушы арасында жазбаша нысанда сақтандыру шарты жасалады. Сақтандыру шарты сақтандыру шарты тараптарының әрқайсысының бір-бір данасынан үш данада жасалады.

28. Мәміле жасалғаннан кейін сақтандыру шартының барлық өзгерістері пайда алушымен міндетті түрде келісілуге жатады, олай болмаған жағдайда жарамсыз деп есептеледі.

29. Сақтандыру шартында келісімшарттың деректері, сақтандыру жағдайы, сақтандыру сомасы, сақтандыру объектісі, сақтандыру қорғау мерзімі, сөзсіз франшизаның мөлшері, сондай-ақ Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілерінде көзделген өзге де міндетті талаптар болуға тиіс.

30. Сақтанушы немесе пайда алушы сақтандыру шартын жоғалтқан жағдайда сақтандырушы сақтанушының/пайда алушының жазбаша өтініші негізінде сақтандыру шартының телнұсқасын береді, содан кейін жоғалған сақтандыру шарты жарамсыз деп есептеледі.

31. Сақтанушы, Сақтандырушы және Пайда алушы арасындағы келісім бойынша осы Сақтандыру Қағидаларының негізінде және Сақтандырушының алқалы органының шешімі бойынша Сақтандыру қағидаларының жекелеген ережелерін өзгертуді, алып тастауды көздейтін Сақтандыру шарттары, сондай-ақ Сақтандыру шартын жасасу кезінде айқындалатын қосымша талаптар жасалуы мүмкін.

32. Сақтандыру шарттары Тараптар арасында электрондық ақпараттық ресурстармен алмасу арқылы электрондық нысанда жасала алады.

7-тарау. Сақтандыру шартының қолданылу мерзімі мен орны

33. Сақтандыру шарты Сақтанушы Сақтандыру сыйлықақысын төлеген сәттен бастап, ал оны бөліп - бөліп төлеген кезде, егер сақтандыру шартында өзгеше көзделмесе, бірінші Сақтандыру жарнасын төлеген сәттен бастап күшіне енеді және тараптар үшін міндетті болады.

34. Сақтандыру қорғанысының қолданылу кезеңі (мерзімі) уәкілетті органның шешімімен белгіленеді және сақтандыру шартында көрсетіледі.

35. Сақтандыру шарты осы Қағидалардың 16-тарауында көзделген жағдайларда өзінің қолданылуын тоқтатады.

36. Сақтандыру аумағы: Қазақстан Республикасы

8-тарау. Сақтандыру сомасының мөлшерін айқындау тәртібі

37. Сақтандырушы Сақтанушымен жасалған барлық сақтандыру шарттары бойынша сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтандырушы жауапкершілігінің шекті көлемін айқындау үшін Кредит лимитін белгілеуге құқылы.

38. Кредиттік лимит қолданыстағы мәмілелерге қатысты жаңартылатын негізде белгіленеді және сақтандыру сомасының мөлшерінен аспайды. Жүзеге асырылған сақтандыру төлемдерінің жалпы сомасы Сақтандыру сомасынан аспауы тиіс.

9-тарау. Сақтандыру сыйлықақысы

39. Сақтандыру шарты бойынша төленуге жататын сақтандыру сыйлықақысының мөлшері сақтандырушы әзірлеген сақтандыру сомасына қолданылатын сақтандыру тарифтеріне сәйкес есептеледі. Сақтандыру сыйлықақысын сақтанушы біржолғы немесе мерзімді сақтандыру жарналары түрінде бөліп төлеуге тиіс. Сақтандыру сыйлықақысы қолма-

қол ақшасыз түрде төленуі тиіс.

40. Сақтандыру сыйлықақысының мөлшері сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде сақтандыру сомасы өзгерген кезде түзетілуі мүмкін.

41. Сақтандыру қорғанысының қолданылуын тоқтата тұру Сақтанушыны Сақтандыру шарты бұзылған күнге дейін Сақтандыру қорғанысының қолданылу кезеңі үшін Сақтандыру сыйлықақысын толық төлеуден босатпайды.

42. Сақтандыру сыйлықақысы мерзімі өткен сәттен бастап күнтізбелік 30 (отыз) күн ішінде сақтандыру сыйлықақысы төленбеген жағдайда сақтандыру шартының қолданылуы тоқтатылады, бұл туралы сақтандырушы сақтанушыға және пайда алушыға хабарлайды.

10-тарау. Тараптардың құқықтары мен міндеттері

43. Сақтанушының мынадай құқықтары бар:

1) Сақтандырушыдан Сақтандыру талаптарын, Сақтандыру шарты бойынша өзінің құқықтары мен міндеттерін түсіндіруді талап етуге;

2) сақтандыру шарты жоғалған жағдайда оның телнұсқасын алу;

3) Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген өзге де іс-әрекеттер жасауға құқылы.

44. Сақтанушы міндетті:

1) Мәміле сомасы, Валютасы, Мәміле күні, Валюталау күні, Мәміле бағамын қоса алғанда, бірақ бұлармен шектелмей, Мәміле жасалған сәттен бастап 3 (үш) жұмыс күні ішінде Сақтандырушыға оның параметрлерін растайтын құжаттардың көшірмелерін ұсынуға;

2) Келісімшарт талаптарының және мәміле параметрлерінің өзгеруін Сақтандырушымен келісуге;

3) сақтандыру тәуекелінің жай-күйі туралы сақтандырушыға дереу, бірақ сақтандыру шарты жасалғанға дейін де, сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде де сақтандыру жағдайының туындауына елеулі әсер етуі мүмкін мән-жайлар мен талаптар туралы оған белгілі болған кезде 3 (үш) жұмыс күнінен кешіктірмей хабарлауға;

4) егер бұл өзгерістер сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде сақтандыру тәуекелінің ұлғаюына елеулі әсер етуі мүмкін болса, шарт жасасу кезінде сақтандырушыға хабарланған мән-жайларда өзіне белгілі болған елеулі өзгерістер туралы сақтандырушыға дереу хабарлауға;

5) мәміле жасалғанға дейін барлық талап етілетін лицензиялар мен рұқсаттардың болуын қамтамасыз етуге;

6) сақтандырушыға сақтандыру шартын жасасу және орындау үшін қажетті барлық мәліметтерді ұсынуға;

7) оның ішінде Сақтандырушының нұсқауларына сәйкес сақтандыру оқиғасының басталуын болдырмау және сақтандыру оқиғасы болған кезде залалдың мөлшерін азайту бойынша, сондай-ақ залалдың орнын толтыру бойынша барлық шараларды жүргізуге;

8) Сақтандыру шартында белгіленген мөлшерде, тәртіппен және мерзімде Сақтандыру сыйлықақыларын (сақтандыру жарналарын) төлеуге;

9) Сақтандырушының жазбаша алдын ала келісімінсіз Сақтандыру шартының болу фактісін үшінші тұлғаларға ашпауға;

10) сақтандыру шарты бойынша сақтандыру талаптарын орындауға;

11) Сақтандыру шартында көрсетілген мерзімде Сақтандыру жағдайының басталғаны туралы Сақтандырушыны хабардар етуге;

12) Сақтандыру жағдайының басталуына жауапты тұлғаға талап ету құқығының Сақтандырушыға өтуін қамтамасыз етуге міндетті.

45. Сақтандырушының мынадай құқықтары бар:

1) коммерциялық құпия болып табылатын және сақтандыру шартына тікелей қатысы жоқ мәліметтерден басқа, сақтанушыдан және пайда алушыдан Сақтандыру шартын жасасу

және орындау үшін қажетті мәліметтерді ұсынуды талап етуге;

2) сақтанушыдан және пайда алушыдан сақтандыру жағдайының басталу фактісін және залал мөлшерін растайтын құжаттарды сұратуға;

3) сақтандыру жағдайы басталған кезде Залал мөлшерін анықтау үшін тәуелсіз сарапшының немесе бағалаушының қызметтерін пайдалану;

4) пайда алушыдан Сақтанушының келісімшарт бойынша міндеттемелерін орындамағаны туралы хабарлама алғаннан кейін шығынды азайту және борыштарды өндіріп алу жөніндегі іс-шараларға қатысу;

5) Қағидалардың 4-тарауында көзделген негіздер бойынша Пайда алушыға Сақтандыру төлемін толық немесе ішінара жүзеге асырудан бас тарту;

6) көрінеу жалған ақпарат берген немесе залалдарды өтеу туралы хабарламаған жағдайда пайда алушыдан сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тартуға немесе төленген соманы талап ету;

7) осы Қағидалардың 16-тарауына сәйкес Сақтандыру шартын тоқтату;

Қағидалардың 45-тармағы Қоғамның Директорлар кеңесінің 2026 жылғы «23» сәуірдегі № 06 шешіміне сәйкес 7-1) тармақшамен толықтырылды

7–1) Сақтандырушы егер Сақтандырушыға сақтандыру тәуекелі артуына әкеп соғатын жағдайлар туралы хабарланған болса, Қауіптің ұлғаюына сәйкес қосымша сақтандыру жарнасын төлеуді немесе Сақтандыру шарттарының өзгертілуін талап етуге болады, егер бұл 44-тармақтың 4-тармақшасына сәйкес болса. Егер Сақтандырушы Сақтандыру шартының шарттарын өзгертуге немесе қосымша Сақтандыру жарнасын төлеуге қарсылық білдірсе, Сақтандырушы Сақтандыру шартын тоқтатуды талап етуге құқылы;

8) Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген өзге де іс-әрекеттер жасауға құқылы.

46. Сақтандырушы:

1) Сақтанушы мен Пайда алушыны осы Сақтандыру қағидалармен таныстыруға және олардың талап етуі бойынша осы Қағидалардың көшірмесін ұсынуға (жіберуге);

2) Сақтандыру жағдайы басталған кезде Пайда алушыға Сақтандыру шартында белгіленген мөлшерде, тәртіппен және мерзімдерде сақтандыру төлемін жүргізуге;

3) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес Сақтандыру құпиясын қамтамасыз етуге міндетті;

Қағидалардың 46-тармағының 4) тармақшасы Қоғамның Директорлар кеңесінің 2025 жылғы «28» ақпандағы № 03 шешіміне сәйкес жазылған

4) егер сақтандыру шартында өзгеше көзделмесе, сақтанушыны немесе пайда алушыны сақтандыру төлемін жүзеге асыру үшін қажетті жетіспейтін құжаттар туралы алдыңғы құжатты алған күннен бастап күнтізбелік 15 (он бес) күн ішінде хабардар етуге міндетті.

47. Пайда алушының құқығы бар:

1) сақтанушы мен сақтандырушыдан сақтандыру шарттары туралы ақпаратты тегін алуға;

2) сақтандыру шартында көрсетілген мерзімде сақтандыру жағдайының басталғаны туралы сақтандырушыны хабардар етуге;

3) сұрақтар бойынша Қазақстан Республикасының уәкілетті мемлекеттік органдарына жүгінуге;

4) Сақтандыру жағдайын, оның ішінде өзінің сенімді тұлғасының қатысуымен тексеруге қатысуға;

5) сақтандыру жағдайының басталу мәселелері жөніндегі шешімге уәкілетті мемлекеттік органға немесе сотқа шағым жасау;

6) Сақтандыру шартында белгіленген тәртіппен және талаптарда Сақтандыру төлемін алуға құқығы бар.

48. Пайда алушы:

1) Қағидалардың 23-тармағына сәйкес Сақтанушының өтінішінде көрсетілген ақпарат расталған кезде сақтандырушыға сақтандыру тәуекелін бағалау және сақтандырушының

сақтандыру шартын жасасу туралы шешім қабылдауы үшін елеулі мәні бар барлық белгілі жағдайлар туралы хабарлауға;

2) сақтандыру шарттарын орындауға;

3) Сақтандырушыға Сақтандыру жағдайының себептері, барысы мен салдары, келтірілген залалдың сипаты мен мөлшері туралы талдауға мүмкіндік беретін барлық қолда бар ақпаратты ұсынуға;

4) Сақтандырушыны Сақтандыру шартында белгіленген мерзімде сақтандыру жағдайының белгілері бар және/немесе оның салдары сақтандыру жағдайының басталуы мүмкін оқиғаның басталғаны туралы хабардар етуге;

5) сақтандырушыға сақтандыру төлемін жүзеге асыру үшін, ал кейіннен жүзеге асырылған сақтандыру төлемінің мөлшерін суброгация тәртібімен өндіріп алу үшін қажетті барлық құжаттарды беру;

6) келісімшарт бойынша берешекті өндіріп алу және реттеу жөніндегі барлық іс-әрекеттерді жазбаша түрде сақтандырушымен келісу;

7) келісімшартта көзделген айыппұлдарды, өсімпұлдарды, міндеттемелерді орындамағаны немесе тиісінше орындамағаны үшін тұрақсыздық айыбын қоса алғанда, келісімшарт бойынша сақтанушыға талап ету құқығының сақтандырушыға өтуін тиісті түрде қамтамасыз етуге міндетті.

8) Мәміле сомасы, Валютасы, Мәміле күні, Валюталау күні, Мәміле бағамын қоса алғанда, бірақ бұлармен шектелмей, Мәміле жасалған сәттен бастап 2 (екі) жұмыс күні ішінде Сақтандырушыға оның параметрлерін растайтын құжаттардың көшірмелерін ұсынуға;

9) Келісімшарт талаптарының және мәміле параметрлерінің өзгеруін Сақтандырушымен келісуге;

10) сақтандыру тәуекелінің жай-күйі, Сақтандыру шарты жасалғанға дейін де, Сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде де Сақтандыру жағдайының туындауына елеулі әсер етуі мүмкін оған белгілі мән-жайлар мен талаптар туралы Сақтандырушыны хабардар ету;

11) мәміле жасалғанға дейін барлық талап етілетін лицензиялар мен рұқсаттардың болуын қамтамасыз етуге;

12) сақтандырушыға сақтандыру шартын жасау және іске асыру үшін қажетті барлық мәліметтерді ұсыну;

13) оның ішінде Сақтандырушының нұсқауларына сәйкес сақтандыру оқиғасының басталуының алдын алу және сақтандыру оқиғасы болған кезде шығындардың мөлшерін азайту жөніндегі, сондай-ақ залалдардың өтелуін алу жөніндегі барлық шараларды жүргізуге міндетті; пайда алушы сақтандыру шартымен қорғалмаған жағдайда әрдайым әрекет етуге міндетті.

49. Сақтандыру шартында тараптардың Қазақстан Республикасының заңдарына қайшы келмейтін басқа да құқықтары мен міндеттері көзделуі мүмкін.

11-тарау. Сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде сақтандыру тәуекелінің ұлғаю салдары

50. Сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде Пайда алушы және (немесе) Сақтанушы, егер Сақтандыру шартында өзгеше белгіленбесе, 5 (бес) жұмыс күнінен кешіктірмей Сақтандырушыға келісімшартқа жоспарланған өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы жазбаша хабарлауға міндетті. Сақтандырушы сақтанушыдан, егер сақтандыру тәуекелі келісім-шартқа өзгерістер мен толықтырулар енгізу кезінде ұлғаятын болса, қосымша сақтандыру сыйлықақысын төлеуді талап ете алады. Егер сақтанушы сақтандыру сыйлықақысын қосымша төлеумен келіспесе немесе сақтандырушы келісімшартқа елеулі өзгеріс немесе толықтыру енгізу нәтижесінде туындайтын сақтандыру тәуекелдерінің ұлғаюынан бас тартса, Сақтандырушының төленген сақтандыру сыйлықақысының сомасынан

ұстап қалу пайызын шегере отырып, сақтандыру қорғанысының пайдаланылмаған кезеңі үшін төленген сақтандыру сыйлықақысын қайтара отырып, сақтандыру шартын бұзуға құқығы бар.

51. Егер пайда алушы және (немесе) Сақтанушы Қағидалардың 50-тармағында көрсетілген тәртіппен келісім-шартқа енгізуге немесе толықтырулар енгізуге келіспесе, сақтандырушы сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тартуға құқылы.

12-тарау. Сақтанушының және (немесе) пайда алушының сақтандыру жағдайы басталған кездегі іс-әрекеттері

52. Сақтандыру жағдайының басталғанын, сондай-ақ ол келтірген Залалдарды дәлелдеу Сақтанушыға және (немесе) Пайда алушыға жүктеледі.

53. Егер Сақтандыру шартында өзгеше айтылмаса, сақтандыру жағдайының белгілері бар және/немесе оның салдары сақтандыру жағдайының басталуы болуы мүмкін және/немесе сақтандыру жағдайының басталу тәуекелін ұлғайтатын оқиға басталған кезде, сондай-ақ сақтандыру жағдайы басталған кезде Сақтанушы және (немесе) Пайда алушы:

1) ықтимал шығындарды болдырмау немесе азайту үшін барлық шараларды қабылдауы;

2) сақтандыру оқиғасының басталғанын растайтын құжаттар пакетін қалыптастыру үшін барлық шараларды қабылдауы;

3) залал немесе оның бір бөлігі өтелген сәттен бастап 15 (он бес) күнтізбелік күннен кешіктірілмейтін мерзімде сақтандырушыны осы оқиға туралы хабардар етуге;

4) сақтандырушыға сақтандыру төлемін жүзеге асыру үшін қажетті барлық құжаттарды, мәліметтерді ұсынуға;

5) Сақтандырушыға Залалдың себептері мен мөлшеріне қатысты тергеу жүргізуге, шығынды азайту жөніндегі іс-шараларға қатысуға мүмкіндік беруі тиіс.

54. Сақтандырушы не оның өкілі Сақтанушының және (немесе) Пайда алушының оқиға туралы хабарламасын күтпей-ақ Сақтандыру оқиғасын тексеруге кірісуге құқылы. Сақтанушының және (немесе) Пайда алушының оған бұған кедергі жасауға құқығы жоқ.

55. Сақтанушы және (немесе) Пайда алушы Сақтандыру жағдайы жөніндегі барлық ақпаратты хабарлауға және Сақтандырушыға қажетті көмек көрсетуге тиіс.

13-тарау. Сақтандыру жағдайының басталғанын және залал мөлшерін растайтын құжаттардың тізбесі

Ереженің 56-тармағы Қоғамның Директорлар кеңесінің 2025 жылғы «28» ақпандағы № 03 шешіміне сәйкес редакцияда жазылды

56. Сақтандыру төлемін сақтандырушы пайда алушының сақтандыру төлемі туралы өтініші негізінде жүргізеді.

57. Ереженің 57-тармағы Қоғамның Директорлар кеңесінің 2025 жылғы «28» ақпандағы № 03 шешіміне сәйкес алынып тасталды.

58. Ереженің 58-тармағы Қоғамның Директорлар кеңесінің 2025 жылғы «28» ақпандағы № 03 шешіміне сәйкес алынып тасталды.

59. Сақтандыру төлемін алу үшін пайда алушы мынадай құжаттарды ұсынуы тиіс:

1) Сақтандырушының корпоративтік интернет-ресурсында орналастырылған нысанға сәйкес сақтандыру жағдайы туралы өтініш;

2) өтініш берушінің жеке куәлігі (егер өтініш беруші жеке тұлға болып табылса);

3) талап арыздың көшірмесі (бар болса);

4) сақтанушыдан борыш сомасын өндіріп алу туралы сот шешімінің түпнұсқасы (бар болса);

5) пайда алушының мүдделерін білдіруге берілген сенімхаттың көшірмесі (қажет

болған жағдайда);

6) Сақтанушымен мәміле жасалғанын растайтын құжаттардың түпнұсқалары;

7) келтірілген шығын мөлшерін дәлелдеу үшін: растайтын құжаттар мен ақпарат көздерін қоса бере отырып, пайда алушы жүргізген шығын мөлшерінің есебі;

8) келтірілген шығынның себебі мен мөлшерін растайтын өзге де құжаттар.

60. Осы Сақтандыру қағидаларында санамаланған құжаттарды пайда алушыдан Сақтандырушыға беру тараптардың уәкілетті өкілдері қол қоятын екі жақты қабылдау-беру актісімен ресімделеді.

14-тарау. Сақтандыру төлемдерін жүзеге асыру тәртібі мен талаптары

61. Пайда алушыдан сақтандыру жағдайының белгілері бар оқиғаның басталуы туралы жазбаша өтініш алғаннан кейін, сондай-ақ сақтандыру төлемі үшін қажетті барлық құжаттарды ұсынғаннан кейін сақтандырушы 30 (отыз) жұмыс күні ішінде мынадай іс-әрекеттерді жүзеге асырады:

1) сақтандыру жағдайының белгілері бар оқиғаның басталу фактісі мен себептерін анықтайды;

2) сақтандыру оқиғасының басталуы туралы оның өтінішінде келтірілген пайда алушының мәліметтерінің шындыққа сәйкестігін тексереді;

3) сақтандыру объектісін сақтауда пайда алушының мүддесін тексереді;

4) сарапшыларды, бағалаушыларды тарту қажеттілігін анықтайды;

5) күту кезеңі ішінде пайда алушымен бірлесіп немесе өз бетінше Залалды азайту бойынша шаралар қабылдайды;

Қағидалардың 61-тармағының б) тармақшасы Қоғамның Директорлар кеңесінің 2025 жылғы «28» ақпандағы № 03 шешіміне сәйкес редакцияда жазылды

6) қиға сақтандыру жағдайы деп танылған кезде сақтандыру төлемінің мөлшерін айқындайды.

Ереженің 62-тармағы Қоғамның Директорлар кеңесінің 2025 жылғы «28» ақпандағы № 03 шешіміне сәйкес жазылған

62. Сақтандыру төлемін сақтандырушы осы Қағидалардың 13-тарауында көрсетілген пайда алушы ұсынған құжаттар негізінде сақтандыру шартында айқындалған күту кезеңі өткеннен кейін жүзеге асырады. Сақтандыру төлемінің мөлшері мынадай тәртіппен есептеледі:

Сақтандыру төлемін сақтандырушы шартсыз франшизаны шегергенде, сақтандыру жағдайының туындауы нәтижесінде туындаған сақтандыру сомасы шегінде залал мөлшерінде жүзеге асырады. Осы Қағидалардың талаптары бойынша залал мөлшері келісімшарт талаптарына сәйкес мәміле сомасынан аспауға тиіс.

63. Егер сақтандыру шартында өзгеше көзделмесе, Залал мөлшері қазақстандық теңгемен анықталады.

64. Пайда алушы сақтандыру төлемін алғаннан кейін 10 (он) жұмыс күнінен кешіктірмей келісімшарт бойынша талап ету құқығын басқаға беру туралы сақтандырушымен шарт жасасуға тиіс.

65. Егер пайда алушы үшінші тұлғалардан келтірілген залал бойынша өтем алған болса, сақтандырушы сақтандыру төлемін шеккен залал мөлшері мен пайда алушы алған өтем арасындағы айырма мөлшерінде Шартсыз франшизаны ескере отырып жүзеге асырады.

66. Сақтанушыдан не үшінші тұлғалардан сақтандыру төлемі жүзеге асырылғаннан кейін келтірілген шығын бойынша төлем немесе өтем алған пайда алушы сақтандырушыға сақтандыру төлемінің алынған сомасын төлемді немесе өтемді алғаннан кейін 10 жұмыс күнінен кешіктірмей қайтаруға міндетті.

67. Тараптар арасында Залалдың себептері мен мөлшері туралы даулар туындаған жағдайда Тараптардың әрқайсысы тәуелсіз бағалау сараптамасын жүргізуді талап етуге

құқылы. Сараптама оны жүргізуді талап еткен тараптың есебінен жүргізіледі.

68. Сақтандырушы Пайда алушының ықтимал шығындарды азайту үшін оған орынды және қолжетімді шараларды қасақана қабылдамауы салдарынан туындаған шығындар бөлігінде сақтандыру төлемін жүзеге асырудан босатылады.

69. Егер пайда алушы осы Қағидалардың 13-тарауында көрсетілген құжаттарды ұсынбаса, сақтандыру төлемі жүзеге асырылмайды.

70. Залалдарды болдырмау немесе азайту мақсатында Пайда алушы жұмсаған шығындарды, егер мұндай шығыстар қажет болса немесе Сақтандырушының нұсқауларын орындау үшін жүргізілген болса, тіпті тиісті шаралар сәтсіз болса да, Сақтандырушы өтеуге тиіс. Мұндай шығыстар нақты мөлшерде өтеледі, алайда Сақтандыру төлемі мен шығыстар өтемақысының жалпы сомасы Сақтандыру шартында көзделген Сақтандыру сомасынан аспауы үшін, егер шығыстар Пайда алушының Сақтандырушының нұсқауларын орындауы нәтижесінде туындаса, олар Сақтандыру сомасына қарамастан толық мөлшерде өтеледі.

15-тарау. Сақтандыру төлемі немесе сақтандыру төлемінен бас тарту туралы шешім қабылдау мерзімі

71. Сақтандырушы пайда алушыдан сақтандыру жағдайының белгілері бар оқиғаның басталғаны туралы хабарлама алған сәттен бастап күту кезеңі сақтандыру шартында көрсетіледі және 120 (жүз жиырма) күнтізбелік күннен аспауға тиіс.

72. Егер сақтандырушы сақтандыру төлемінен бас тарту туралы шешім қабылдаса, ол бас тарту себебін негіздейді және шешім қабылданған күннен бастап 3 (үш) жұмыс күні ішінде, бірақ күту кезеңі аяқталған күннен кешіктірмей пайда алушыға негіздеме жібереді.

73. Сақтандырушы шешім қабылдайды және күту кезеңі өткен және құжаттардың толық пакетін алған күннен бастап 30 (отыз) жұмыс күні ішінде пайда алушыға сақтандыру төлемін жүзеге асырады.

74. Сақтандырушының сақтандыру төлемін жүргізуден бас тартуына Пайда алушы сот тәртібімен шағымдануы мүмкін.

75. Егер Қазақстан Республикасының Құқық қорғау органдары пайда алушының қызметіне байланысты қылмыстық іс қозғаса, Сақтандырушының сақтандыру төлемі туралы шешім қабылдау мерзімін тергеу немесе сот талқылауы аяқталғанға дейін, Пайда алушыны кешіктіру себептері туралы жазбаша хабардар ете отырып, кейінге қалдыруға құқығы бар.

76. Сақтандырушы Сақтандыру төлемін төлеу туралы шешім қабылдауды, егер онда Сақтандыру жағдайын немесе залал мөлшерін растайтын құжаттардың түпнұсқалығы расталғанға дейін оның дәлелді күмәндары (құжатпен негізделген) болған жағдайда, мұндай құжаттардың түпнұсқалығы расталғанға дейін кейінге қалдыруға құқылы.

77. Кезекті сақтандыру жарнасын уақтылы төлемеген кезде сақтандырушы сақтанушыдан Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексінде белгіленген тәртіппен және мөлшерде тұрақсыздық айыбын төлеуді талап етуге құқылы.

16-тарау. Сақтандыру шартын тоқтату талаптары

78. Сақтандыру шарты мынадай жағдайларда өз әрекетін тоқтатады:

- 1) Сақтандыру шарты бойынша Пайда алушы алдындағы міндеттемелерін Сақтандырушының толық көлемде орындауы;
- 2) сақтандыру шартының қолданылу мерзімінің аяқталуы;
- 3) сақтандырушыны мәжбүрлеп тарату туралы сот шешімінің заңды күшіне енуі;
- 4) Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде белгіленген өзге де жағдайларда;
- 5) Тараптардың келісімі бойынша.

79. Тараптар Шарттың қалған қатысушылары келіскен жағдайда Шарт тараптарының жеке келісімін жасасу жолымен Сақтандыру шартын мерзімінен бұрын бұзуға құқылы.

80. Сақтандыру шарты мынадай жағдайлардың бірі бойынша мерзімінен бұрын тоқтатылады:

- 1) Сақтандыру объектісі жоқ болғанда;
- 2) Сақтандыру жағдайының басталу мүмкіндігі жойылды және Сақтандыру тәуекелінің болуы Сақтандыру жағдайынан өзге жағдайлар бойынша тоқтатылғанда;
- 3) сақтандырушыны мәжбүрлеп тарату туралы сот шешімінің заңды күшіне енуі;
- 4) Сақтанушының сақтандыру сыйлықақысын (сақтандыру жарнасын) төлеу мерзімі өткен сәттен бастап күнтізбелік 30 (отыз) күн ішінде сақтандыру сыйлықақысын (сақтандыру жарнасын) төлемеуі;
- 5) заңнамада көзделген өзге де жағдайларда жүзеге асырылады.

Көрсетілген жағдайларда Сақтандыру шарты Сақтандыру шартын тоқтату үшін негіз ретінде осы тармақта көзделген мән-жайлар туындаған сәттен бастап тоқтатылды деп есептеледі, бұл туралы мүдделі тарап дереу, бірақ 10 (он) жұмыс күнінен кешіктірмей растайтын құжаттардың көшірмелерін ұсына отырып, басқа Тарапты жазбаша хабардар етуге тиіс. Бұл ретте мұндай жазбаша хабарлама Сақтандыру шартын тоқтату фактісінің құжаттамалық растамасы болып табылады, ал Сақтандырушының Сақтандыру қолданылған уақытқа барабар Сақтандыру сыйлықақысының бір бөлігіне құқығы болады.

81. Осы Қағидалардың 80-тармағына сәйкес Сақтандыру шарты мерзімінен бұрын тоқтатылған кезде Сақтандырушы Сақтанушыға Сақтандыру шартын мерзімінен бұрын бұзғаны үшін төлем ретінде бұзылған күннен бастап Сақтандыру кезеңі аяқталған күнге дейінгі Сақтандыру кезеңіне барабар қайтаруға жататын сақтандыру сыйлықақысы сомасының 20% - ын (жиырма пайызын) ұстап қалуға құқылы.

17-тарау. Суброгация

82. Сақтандыру төлемін жүзеге асырған Сақтандырушыға Пайда алушының сақтандыру нәтижесінде өтелген Залалдар үшін жауапты тұлғаға төленген сома шегінде талап ету құқығы ауысады.

83. Пайда алушы Сақтандыру төлемін алған кезде Сақтандырушыға өзінде бар барлық құжаттар мен дәлелдемелерді кідіріссіз беруге және оған өзіне ауысқан Сақтандырушының талап ету құқығын жүзеге асыруы үшін қажетті барлық мәліметтерді хабарлауға міндетті.

84. Сақтандыру жағдайы нәтижесінде туындаған залалды өтеу бойынша залалдарға жауапты тұлға немесе үшінші тарап жүзеге асырған өтем Сақтандыру төлемі жүзеге асырылғаннан кейін Сақтандырушыға тиесілі болады. Пайда алушы осы өтемдер туралы Сақтандырушыға дереу хабарлауға және оларды алған сәттен бастап 5 (бес) күнтізбелік күн ішінде Сақтандырушыға беруге міндетті.

85. Егер Пайда алушы Сақтандырушы өтеген Залалдар үшін жауапты тұлғаға талап қою құқығынан бас тартса немесе Пайда алушының кінәсінен бұл құқықты жүзеге асыру мүмкін болмаса, Сақтандырушы Сақтандыру төлемін толық немесе тиісті бөлігінде жүзеге асырудан босатылады және артық төленген соманы қайтаруды талап етуге құқылы.

18-тарау. Дауларды шешу тәртібі

86. Сақтандыру шарты бойынша Сақтандырушы, Сақтанушы мен Пайда алушы арасында туындайтын дауларды олар келіссөздер арқылы қарайды.

87. Тараптар арасында келісімге қол жеткізілмеген жағдайда дау Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес шешіледі.

19-тарау. Қосымша шарттар

88. Тараптардың келісімі бойынша осы Сақтандыру қағидаларына сәйкес жасалатын Сақтандыру шартына, егер олар Қазақстан Республикасының заңнамалық актілеріне қайшы келмесе, қосымша талаптар (сақтандыру ескертпелері, анықтамалар, ерекшеліктер және т.б.) енгізілуі мүмкін.

89. Сақтандыру шартына барлық өзгерістер мен толықтырулар Тараптардың уәкілетті өкілдері оларды жазбаша ресімдеген және қол қойған жағдайда заңды күші болады.

Келісу парағы

Жоба бойынша: «Қазақстанның экспорттық-кредиттік агенттігі» акционерлік қоғамының Мерзімді валюталық мәмілелер бойынша экспорттаушының азаматтық-құқықтық жауапкершілігін сақтандыру қағидалары

Әзірлеуші: Сақтандыру және кепілдік департаменті

ІНҚ иесі: Сақтандыру және кепілдік департаменті

Лауазымның атауы	Тегі, аты, әкесінің аты (бар болса)	Қолы	Қол қойылған күні
Басқарма Төрағасының Орынбасары	Мукажанов Қуаныш Амангельдиевич		
Құқықтық қамтамасыз ету департаментінің директоры	Нурмухамбетов Серик Кайдарович		
Тәуекелдерді басқару департаментінің директоры	Шабарбаева Лейла Галымжановна		
Комплаенс-қызметінің басшысы	Жакаева Асель Сейтжановна		
Андеррайтинг департаментінің директоры	Қуанбаев Эльдар Болатканович		
Талдау және жобалық басқару департаментінің директоры	Камбаров Тасболат Мырзабекович		

Сақтандыру және кепілдік департаментінің директоры _____ Нуранов Д.А.